

Til sertifiserte produsenter av betongelementer

ENDRINGER I KRAVELEMENTER

Det vises til tidligere rundskriv fra januar 2015 vedrørende forholdene rundt sveising av stål- og armeringskomponenter. Ved at det nå foreligger en del mer informasjon rundt dette, ønsker vi å presisere hvilke krav som gjelder samt hvordan dette vil bli fulgt opp av Kontrollrådet.

Det foreligger 3 standarder som er aktuelle å bruke når det gjelder stål- og armeringskomponenter:

- A. **NS-EN 1090-1:2009+A1:2011.** Denne standarden omfatter produksjon av stålkomponenter, dvs. søyler, bjelker, konsoller osv. som er produsert for å brukes i byggverk. Det er krav til at disse komponentene skal være CE merket, dvs. at den komponenten som bringes inn på byggeplassen skal være CE merket samt at det skal foreligge en ytelseserklæring for denne komponenten. Med andre ord helt på linje med kravene for et betongelement.
Dette innebærer at stålkomponenter som kjøpes inn for innstøping i et betongelement, også må være CE merket. For å kunne CE merke stålkomponentene, må den som produserer disse komponentene være sertifisert av et teknisk kontrollorgan. Kontrollrådet er utpekt som teknisk kontrollorgan iht. NS-EN 1090-1.
- B. **NS-EN ISO 17660-1:2007.** Denne standarden omfatter sveising av armeringsstål i forbindelse med lastbærende konstruksjoner. Dvs. at all armering som sveises og som skal brukes i en konstruktiv sammenheng skal følges opp iht. denne standarden. For eksempel vil en stålplate eller en annen stålkomponent som er påsveist armering for innstøping i et betongelement, dekkes av denne standarden. Også rene armeringskomponenter som skal brukes konstruktivt dekkes av denne standarden, for eks. sammensveiste konsoll-armeringer.
- C. **NS-EN ISO 17660-2: 2007.** Også denne standarden omfatter sveising av armeringsstål, men i dette tilfellet omfatter det ikke lastbærende konstruksjoner. Typisk for hva denne standarden dekker, er sveising av armeringskurver som skal støpes inn i forskjellige typer betongelementer. For eksempel søyle- eller bjelkearmeringer hvor en velger å neste fast bøyelene i stedet for å binde disse med tråd.

For alle 3 områdene settes det krav til at sveisere og sveisearbeider skal overvåkes av en sveisekoordinator. Hvilke oppgaver og ansvar en sveisekoordinator har vil fremgå av standarden NS-EN ISO 14731. I tillegg vil denne standarden gi føringer for den kompetanse som en sveisekoordinator skal ha.

Når det gjelder sveisekoordinering i forbindelse med sveising av armering, vil det på nasjonalt nivå bli etablert egne kurs for disse sveisekoordinatorene. Orientering om dette vil blant annet bli gitt på betongelementforeningens bransjeseminar i slutten av januar 2016.

Når det gjelder sveisekoordinator vedrørende pkt. B og C vil vi under våre revisjoner i 2016 kartlegge den kompetanse som bedriften har i den forbindelse. For de som ikke kan dokumentere tilfredsstillende kompetanse vil vi sjekke hvilke planer bedriften har for å imøtekomme kravene, samt hvilken fremdriftsplan man har vedtatt. Manglende kompetanse som sveisekoordinator vil ikke gis som avvik i 2016, men vil være et forhold som skal følges opp videre under våre revisjoner i 2017. Fra og med 01.01.2017 vil manglende kompetanse håndteres som avvik.

Standardene nevnt under pkt. A, B og C setter også krav til den kompetanse som sveisere skal ha. For stålkomponenter produsert i overensstemmelse med NS-EN 1090-1 vil det fremgå i standarden NS-EN 1090-2:2009+A1:2011 hvilken kompetanse sveiserne skal ha. Når det gjelder sveising av armering iht. pkt. B eller C er rutinen for opplæring og kvalifisering av sveisere beskrevet i selve standarden.

Kontrollrådet vil i forbindelse med sine revisjoner av betongelementprodusenter i 2016 legge disse 3 standardene til grunn når det gjelder sveising av stål- eller armeringskomponenter. Dette vil gjelde både komponenter som er produsert av betongelementprodusenten selv og de som er innkjøpt fra en underleverandør.

Vedrørende pkt. A og stålkomponenter vil det da bli lagt vekt på at elementprodusenten har etablert og iverksatt et produksjonskontrollsystem iht. kravelementene i NS-EN 1090-1. For armeringskomponenter iht. pkt. B eller C vil det bli sjekket at elementprodusenten har utvidet sitt produksjonskontrollsystem med de nødvendige prosedyrer eller rutiner som må til for å sikre at kravene i standardene er fanget blir ivaretatt, samt at disse er iverksatt.

Med hilsen
Kontrollrådet

Steinar Ask